

TBA (konec?)

TBA; to be announced, to be agreed, to be arranged. Název tohoto projektu upomíná na stav věcí, kdy není vše jasné až do poslední chvíle. Vše zůstává otevřeno, v jakési nejisté poloze. Na začátku byla jistá myšlenka, ta se ale transformovala do výsledků, které byly více, či méně nečekané. Průběh příprav této výstavy byl poznamenán neustálou reinkarnací původní koncepce, která se však samovolně ubírala po své vlastní ose.

Koncepce zasílané umělci nakonec nebyly pouze návody na živé akce. Z průzkumu média performance se stal průzkum rozštěpení uměleckého díla, jenž je tvořeno (tedy nikoliv produkováno) více lidmi.

Proces této tvorby byl potom pro autora tohoto textu důvodem k nucené rozpolcenosti, k iniciaci myšlenkových pochodů, jejichž zdroj vnitřního pnutí měl kořeny v jiné osobě. Kolektivní díla, která posléze vznikala, nemohla být dostatečným způsobem komunikována, staly z nich zvláštní umělečtí sirotci, odtrženi od zdroje.

Díla na výstavě mají velice různorodý charakter a podobně i cesta k nim. Je podivné, a nutno přiznat i náročné, se za pár dní pokusit vytvořit několik děl, mající tak různé pohnutky. Poznatek z tohoto procesu plynoucí je ten, že většina umělecké tvorby je opravdu výsostně osobní záležitostí. Na to, aby člověk mohl tvořit se musí nacházet v jakési podobné náladě s dílem; musí obývat podobnou myšlenkovou krajinu, mít stejný rytmus. Myslím, že je velice patrné, jak byl tento původní rytmus a charakter děl na této výstavě uměle změněn.

Vysledoval jsem tři různé polohy této transformace. První byla docela nenásilnou. Šlo o případ, kdy zadání bylo pouze jakýmsi rámcem, prázdnou nádobou, co čeká na naplnění. Tak tomu bylo u *Balancing Situations*, při jejichž realizaci jsem při celodenní procházce, hledajíc předměty a plochy k balancování, přivítal přichozí jarní slunce. A přesto jsem si jist, že Svetlana by toto balancování na hranách zdokumentovala jinak a že i vnímání výsledného díla by se dosti lišilo od toho, co jsem vytvořil já. V mém případě jde spíše o autoportréty, pečlivě komponované. Akce pro fotografii. Je z nich patrný onen nehmotný metaforický podtext duševního balance, vnitřního přizpůsobování se? Nevím, nechávám odpověď na tuto otázku divákovi.

Případ druhý v podání Sama Sráče a Pamelý Kuťákové jsem vnímal v onom naznačeném světle vykořenění. Nebyl jsem schopen se na jejich úkoly přizpůsobit. Kurátor v jejich případě musel ustoupit stranou. Stal jsem se umělcem. Díla, která jsem z jejich zadání vytvořil byla inspirována mou vlastní tvorbou, přivlastnil jsem si je. Cítím vinu; dostanu trest?

Třetím případem byl důkaz, jak do sebe některé věci neuvěřitelným způsobem zapadají. Snad největší potřebu mluvit mám o úkolu, který dodala Laura Trenčanská a to právě proto, že výsledek jeho realizace není na výstavě zastoupen ničím. Lauřin scénář potvrdil tezi, že některé performance jsou tak blízko prožívání, že by bylo pošetilé pokoušet se je vystavit v galerii. Lauře se podařilo napsat scénář, jehož body se tak shodovaly s mým životem, až z toho šel pomalu strach. Je třeba něco vyslovit. Na Lauřin popud jsem se pokusil splnit bod číslo 4 a už od začátku bylo jasné, že v tomhle případě jde umění a výstava stranou.

Lauro, vzal jsem si to k srdci.

František Fekete, 23.2.2017.